

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชทรงตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาเป็นอย่างมากเพราะทรงถือว่า “การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาชีวิตมนุษย์” ดังจะเห็นได้จากพระบรมราโชวาทที่พระราชทานแก่คณะครูและนักเรียน ณ ศาลาดุสิดาลัย เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2514 และเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2518 รวมทั้งที่พระราชทานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2519 มีความตามลำดับดังนี้ “การศึกษาเป็นปัจจัยในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของบุคคล” “ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งของทั้งชีวิตและส่วนรวม คือ การศึกษาซึ่งเป็นรากฐานส่งเสริมความเจริญมั่นคงเกือบทุกอย่างในบุคคลและประเทศชาติ” “การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ ให้เป็นทรัพยากรทางปัญญา ที่มีค่าของชาติ” พระบรมราโชวาทที่อัญเชิญมานี้แสดงให้เห็นถึงพระราชดำริที่เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา ทั้งยังพระราชทานพระราชดำริให้เห็นว่าประเทศชาติจะพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าได้ ก็ด้วยการพัฒนาบุคคลของชาติให้มีคุณภาพโดยการให้การศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคงแนวการพัฒนาคนดังกล่าว มุ่งเตรียมเด็กและเยาวชน ให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงามมีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2557) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรมรักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการกิจกรรม

พัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิผลจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ปรับปรุงและเลือกปฏิบัติได้ตามความเหมาะสมและความพร้อมของสถานศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรมมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และได้กำหนดกลุ่มสาระออกเป็น 8 กลุ่มสาระ ดังนี้ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่าซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจน การนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐาน ในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ ในมาตรา 27 วรรค 1 ที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นแนวการจัดการศึกษาให้ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและศักยภาพโดยจัดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะฝึกกระบวนการคิด การบริหารจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกัน แก้ปัญหาและเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็นเพื่อให้ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี และมีความสุข แนวการจัดการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 5) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้นาฏศิลป์ สามารถสรุปได้ว่า การเรียนรู้นาฏศิลป์มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการใช้นาฏศิลป์ที่สามารถพัฒนารูปแบบการแสดง สามารถใช้เกณฑ์ง่าย ๆ ในการพิจารณาคุณภาพของงานนาฏศิลป์ร่วมจัดการแสดง นำแนวคิดของการแสดงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันและเข้าใจประเภทละครไทยปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของนาฏศิลป์ เปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์จากวัฒนธรรมต่าง ๆ รวมทั้งสามารถออกแบบและสร้างสรรค์อุปกรณ์ เครื่องแต่งกาย ในการแสดงนาฏศิลป์ มีความเข้าใจความสำคัญ บทบาทของนาฏศิลป์ และละครในชีวิตประจำวัน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552 : 4) นาฏศิลป์ นับว่าเป็นศิลปะที่โดดเด่นที่สุด สามารถแสดงออกได้โดยตัวเองทั้งในลักษณะที่เข้มข้นและอ่อนโยน นาฏศิลป์ ถือว่าเป็นศาสตร์

ทางศิลปะที่สำคัญยิ่ง เป็นที่รู้จักกันดีในรูปแบบของการแสดงที่มีลีลาอันอ่อนช้อยงดงาม บ่งบอกถึงความประณีตรักสวยรักงาม แผงด้วยจินตนาการ และศิลปะอันละเอียดอ่อนของคนไทย แสดงถึงความป็นอารยธรรมอันรุ่งเรืองและความมั่นคง ของชาติที่ได้สืบทอดต่อกันมาตั้งแต่โบราณกาล ซึ่งความสำคัญของนาฏศิลป์ นอกจากจะมีคุณค่า ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและแสดงถึงอารยธรรมที่รุ่งเรืองแล้ว นาฏศิลป์ยังมีประโยชน์สำหรับผู้ที่ได้เรียนรู้มันเป็นเพราะว่าการเรียนนาฏศิลป์เป็นการใช้วัยวะทุกส่วนของร่างกาย ในการเคลื่อนไหว และท่าทางต่าง ๆ ของนาฏศิลป์ไทยมีท่วงที คล้ายท่าฤๅษีดัดตน จึงส่งผลให้ผู้ที่ได้ฝึกหัดเป็นผู้มีสุขภาพสมบูรณ์ มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส และมีบุคลิกภาพที่ดี ดังนั้นการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคคลให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพราะทำให้นักเรียนเกิดความสุข สนุกสนาน รู้สึกชื่นชม และเห็นความสำคัญของการเรียนนาฏศิลป์ ในฐานะเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ของประเทศไทย เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกทั้งในด้านการร้องเพลงการเคาะจังหวะ การเคลื่อนไหวร่างกายในลีลาจังหวะต่าง ๆ สาระสำคัญของการจัดการเรียนรู้ นาฏศิลป์ คือ เป็นการแสดงออกอย่างหนึ่งของมนุษย์ เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของตนเองออกมาในรูปแบบของ ท่าทางที่เลียนแบบจากธรรมชาติและมีการพัฒนาการมาเป็นการแสดงจนกลายเป็น ศิลปวัฒนธรรม ที่แสดงเอกลักษณ์ประจำชาติ กิจกรรมด้านนาฏศิลป์ จึงมุ่งเน้นให้นักเรียนรู้จักชมฟัง และแสดงออก ด้านดนตรีและนาฏศิลป์ อย่างมีความสุข สนุกสนาน นอกจากนี้การจัดการกิจกรรมแต่ละครั้งต้อง ครอบคลุมกิจกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย ซึ่งการจัดการ เรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ที่ 3 นาฏศิลป์นั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนต้องเน้นด้านทักษะ การปฏิบัติจริงให้มากที่สุดเพื่อให้นักเรียน เกิดทักษะความชำนาญในทักษะที่เรียนรู้และสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ หรือนำไปแสดงออก ในทางที่ถูกต้อง

การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยเน้นทักษะด้านนาฏศิลป์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ถือได้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับแนวคิดของทิสนา แชมมณี (2557 : 121) กล่าวว่า หากครูผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาท สำคัญในการเรียนรู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทางกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ภายใต้กิจกรรมที่ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้ใช้ความคิดได้มีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยน เรียนรู้กับผู้อื่น และเกิดอารมณ์ความรู้สึกอันจะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายต่อผู้เรียน การเรียนรู้ ดังกล่าวจะเป็นปัจจัย ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ วิวัฒน์ เพชรศรี (2551 : 1-10) ที่พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่ส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ที่มีคุณภาพประกอบด้วยทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐานและใช้รูปแบบ การจัดการเรียนรู้ ปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยมีการเรียนรู้ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติการ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ทักษะปฏิบัติ

ทางนาฏศิลป์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามปกติ ดังนั้นครูผู้สอนจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดกิจกรรมที่หลากหลายแปลกใหม่ เช่น การให้นักเรียนรวมกลุ่มกันระดมสมองในการแก้ปัญหา ฝึกให้นักเรียนสร้างภาพ สร้างฝันจากการได้ชมภาพที่นำมาให้ฝึกการนำเสนอแนวคิด แรงแบบตาใจและนำเสนอผลงานฝึกการเขียนบรรยายเรื่องราว ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานและจัดลำดับความง่ายของกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียน การให้นักเรียนได้ฝึกคิดทำรำเลียนแบบธรรมชาติของคน สัตว์ เช่น การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบ นก ปลา ต้นข้าว เป็นต้น ซึ่งจะเป็พื้นฐานของการไปสู่กิจกรรมที่ยากขึ้นและเหมาะสมกับนักเรียน ถือว่าเป็นการจูงใจในการสร้างผลงานใหม่ที่สามารถใช้จินตนาการในการสร้างผลงานได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วณิชชัชชา โปชะเรือง (2555 : 3) ที่ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยพบปัญหาว่าวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนใช้ในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ส่วนใหญ่จะยึดครูผู้สอนเป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนรู้ จะมีทั้งการบรรยายประกอบการสาธิต นอกจากนี้ยังพบว่า ไม่มีการใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนเท่าที่ควรและนักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถใช้สื่อในการฝึกทักษะด้วยตนเอง

วิธีการสอนทักษะปฏิบัติแบบซิมป์สัน (Simpson) เป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางกายของผู้เรียน เป็นความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อหรือร่างกายในการทำงานที่มีความซับซ้อน และต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลาย ๆ ส่วน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือทำงานที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหว หรือการประสานงานของกล้ามเนื้อทั้งหลายได้อย่างดี มีความถูกต้องและมีความชำนาญ มีกระบวนการเรียนการสอน 7 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไก ที่สามารถกระทำตัวเอง ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุง และประยุกต์ใช้ ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฑารัตน์ ดวงเทียน (2558, บทคัดย่อ) ที่ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำ ประกอบเพลงค่านิยม 12 ประการระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม จากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ เทคนิค STAD ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มทดลองจากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำ ประกอบเพลงค่านิยม 12 ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ เทคนิค STAD สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

วิธีการสอนแบบปกติ เป็นวิธีการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ การจัดการเรียนการสอนที่ดำเนินไปตามกิจกรรมเสนอแนะในคู่มือการสอนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ซึ่งการสอนนี้ใช้วิธีบรรยาย อธิบาย ซักถาม ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ตามความเหมาะสมการดำเนินการสอนแต่ละคาบใช้วิธีหลาย ๆ อย่างควบคู่กันไป โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา (กองวิจัยทางการศึกษา, 2536 : 22) กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 79) มีองค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างน้อยต้องมีสิ่งต่อไปนี้ 1. มาตรฐาน 2. ตัวชี้วัด 3. สาระสำคัญ 4. สาระการเรียนรู้ 5. ร่องรอยหลักฐาน (ภาระงาน/ชิ้นงาน) 6. ทักษะการสอน 7. กิจกรรมการเรียนรู้ 8. สื่อ/อุปกรณ์ 9. การวัดและประเมินผล อย่างไรก็ตามจากการศึกษารูปแบบวิธีการสอนแบบปกติกับวิธีการสอน แบบทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) สามารถพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นแตกต่างกัน

ชุดฝึกทักษะมีความจำเป็นต่อกิจกรรมการเรียนการสอนและเป็นสื่อ อุปกรณ์อย่างหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งครูสามารถนำไปประกอบการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ชุดฝึกทักษะปฏิบัติเป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกฝน และมีกิจกรรมหลากหลายวิธีแตกต่างกันออกไป เป็นสื่อการสอนที่สามารถนำมาพัฒนาความพร้อมได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ชุดฝึกทักษะนาฏศิลป์ จึงมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของกาญจนา แจ็งตรง (2550 : 29) กล่าวถึงลักษณะชุดฝึกทักษะที่ดีไว้ว่าชุดฝึกที่ดีและมีประสิทธิภาพช่วยทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการฝึกทักษะเปรียบเสมือนผู้ช่วยคนสำคัญทำให้ครูประหยัดเวลาและแรงงานทำให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามความสามารถมีความมั่นใจในการเรียน ช่วยลดความตึงเครียดเกิดความสนุกสนานในขณะที่เรียน และสอดคล้องกับหลักการของปราณี จินฤทธิ์ (2552 : 32) ได้กล่าวว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดีต้องสร้างให้เกี่ยวข้องกับบทเรียน เป็นแบบฝึกสำหรับเด็กและผู้เรียนได้มีความหลากหลายในแบบฝึกชุดหนึ่ง ๆ มีคำสั่งที่ชัดเจน เปิดโอกาสให้ผู้ฝึกได้คิดท้าทายความสามารถมีความเหมาะสม กบว้ย ใช้เวลาฝึกไม่นาน ผู้ฝึกสามารถนำประโยชน์จากการทำแบบฝึกไปประยุกต์ปรับเปลี่ยนมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ ยังสอดคล้องกับหลักการของ อุษณีย์ เสือจันทร์ (2553 : 17-18) ได้กล่าวว่า แบบฝึกช่วยในการฝึกเสริมทักษะ ทำให้จดจำเนื้อหาได้คงทนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน สามารถนำมาแก้ปัญหาเป็นรายบุคคล และรายกลุ่มได้ดี ผู้เรียนสามารถนำมาทบทวนเนื้อหาได้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าของตน เป็นเครื่องมือที่ครูผู้สอนใช้ประเมินผลการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีว่านักเรียนเข้าใจมากน้อยเพียงใด ทั้งยังสอดคล้องกับหลักการของ ประภาพร ถิ่นอ่อง (2553 : 33) ได้กล่าวว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดีต้องมีจุดหมายที่แน่นอนจะทำการฝึกทักษะด้านใด ควรใช้ภาษาง่าย ๆ และมีความน่าสนใจ เรียงลำดับจากง่ายไปหายากให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน มีเนื้อหาตรง จัดกิจกรรมให้หลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจและเกิดประสิทธิภาพในการเรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดาหวัน พิมพ์ศรี (2553 : 80 - 81) ได้ศึกษาวิจัย

การพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง รำวงมาตรฐาน เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้าและรำพื้นเมืองแบบเน้นการปฏิบัติและการใช้สื่อประสม ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง รำวงมาตรฐานเพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้าและรำพื้นเมือง แบบเน้นการปฏิบัติและการใช้สื่อประสมและพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมทักษะปฏิบัติโดยรวมมีค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตเท่ากับ 0.86 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีประสิทธิภาพ 82.11/ 85.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของวารีย์ รักหะบุตร (2552 : 105) ได้ศึกษาวิจัยการเปรียบเทียบผลการเรียน เรื่อง นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบฝึกปฏิบัติกับการเรียนแบบปกติผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมบทเรียนแบบฝึกปฏิบัติเรื่องนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นด้วยโปรแกรมบทเรียน แบบฝึกปฏิบัติมีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ชุดฝึกทักษะจะได้ผลจะต้องใช้ควบคู่กับวิธีสอนเกี่ยวกับการพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อการเรียนรู้ซึ่งเป็นชุดฝึกทักษะดังกล่าวสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์โดยใช้ชุดฝึกทักษะนั้นสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรได้ ภายใต้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการปฏิบัติจริง อันจะเชื่อมโยงไปสู่องค์ความรู้ที่นักเรียนได้รับ และตระหนักถึงคุณค่าอันสำคัญยิ่งของนาฏศิลป์ไทย ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ ที่เน้นทักษะการปฏิบัติจริงย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง เพราะผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

จังหวัดสุรินทร์ เป็นจังหวัดที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางด้านธรรมชาติ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมความหลากหลายทางด้านเอกลักษณ์ประจำถิ่น ดังคำขวัญที่ว่า สุรินทร์ถิ่นช้างใหญ่ ผ้าไหมงาม ประคำสวย ร่ำรวยปราสาท ผักกาดหวาน ข้าวสารหอม งามพร้อมวัฒนธรรม จากคำขวัญดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ยุทธศาสตร์ เศรษฐกิจ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของผู้คน ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และทางประวัติศาสตร์ที่งดงามอันเป็นเอกลักษณ์ประจำของจังหวัดสุรินทร์ที่ทั่วโลกขนานนามว่าเป็นเมืองช้าง เพราะปรากฏมีเทศกาลประจำปีของชาวจังหวัดสุรินทร์ คือ เทศกาลงานช้าง ในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี ที่ชาวจังหวัดสุรินทร์ที่สืบทอดต่อ ๆ กันมายาวนาน (สำนักงานจังหวัดสุรินทร์, 2556 : 8-9)

การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ในโรงเรียนเมืองสุรินทร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา มีคะแนนเฉลี่ยลดลงอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ในปีการศึกษา 2558 ได้คะแนนเฉลี่ย 39.11 คะแนน (วิชาการโรงเรียนเมืองสุรินทร์. 2559 : 13) ปีการศึกษา 2559 ได้คะแนนเฉลี่ย 35.11 คะแนน จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน (วิชาการโรงเรียนเมืองสุรินทร์. 2559 : 12) ซึ่งสาระนาฏศิลป์นั้นประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออก

ทางนาฏศิลป์ อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และมาตรฐาน ศ.3.2 เข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดก ทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ในแต่ละมาตรฐานนั้นได้กำหนดตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง เป็นกรอบที่ครูผู้สอนจำเป็นต้องใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยเน้น การปฏิบัติด้านนาฏศิลป์ แต่จากผลการทดสอบดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้สาระ นาฏศิลป์ ยังไม่บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้เท่าที่ควร ซึ่งสาเหตุเกิดจาก การที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแบบเรียนที่สถานศึกษาได้แจกให้นักเรียนได้เรียน แต่ทั้งนี้วิชานาฏศิลป์มีลักษณะเป็นรูปธรรมและเนื้อหาบางหัวข้อค่อนข้างยากโดยเฉพาะการสอนทักษะ ปฏิบัติท่ารำ โดยครูเป็นผู้สาธิตแล้วนักเรียนปฏิบัติตามครู นักเรียนไม่ได้ออกแบบท่ารำเองทำให้ขาด ความมั่นใจ ไม่กล้าคิดกล้าแสดงออก กลัวจะผิดตามแบบแผน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การแสดง พื้นเมือง มีเนื้อหาและชุดการแสดงที่ไม่สอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น นักเรียนจึงขาดความภูมิใจในการส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากแนวคิดการจัดการเรียนรู้และสภาพปัจจุบันปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงได้แนวคิด นำเสนอสถานที่สำคัญในจังหวัดสุรินทร์ขึ้นมา เพื่อสร้างและพัฒนาชุดฝึกทักษะการปฏิบัติท่ารำ นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ขึ้น เป็นชุดผลงานการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์เพลงเที่ยว เมืองสุรินทร์ โดยการเปรียบเทียบวิธีการสอนแบบปกติกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) เข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นนักเรียนที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติการสอนมาอย่างต่อเนื่อง เป็นการเสริมทักษะทางนาฏศิลป์ สามารถนำไปฝึกซ้ำทบทวน ทบทวนความรู้ด้วยตนเอง ทำให้จำเนื้อหาได้และคงทน มีเจตคติ ต่อนาฏศิลป์ ทำให้นักเรียนนำไปแก้ปัญหาคำเรียน เป็นรายบุคคลและกลุ่มได้เป็นอย่างดี ครูสามารถ ทราบปัญหาข้อบกพร่องของนักเรียนได้ตรงจุด ประหยัดเวลา ค่าใช้จ่ายและลดภาระได้มาก และเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ สืบทอดและเผยแพร่การท่องเที่ยวของสุรินทร์ในรูปแบบ ศิลปะการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านภาคอีสานใต้ให้รู้จักอย่างแพร่หลาย ร่วมไปกับการเรียนรู้ จากสื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานของการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมกับการออกแบบ และพัฒนากระบวนการก่อนการนำมาเป็นสื่อการจัดการเรียนการสอนที่เชื่อว่าจะสามารถพัฒนา และแก้ปัญหาคำเรียนจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การเปรียบเทียบวิธีการสอนแบบปกติกับวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) โดยใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อสร้างและพัฒนาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังด้วยวิธีการสอนแบบปกติกับวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) โดยใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
4. เพื่อเปรียบเทียบวิธีการสอนแบบปกติกับวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) โดยใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. เพื่อสร้างและหาดัชนีประสิทธิผลของการเรียน โดยใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
6. เพื่อประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติกับวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน โดยใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์
7. เพื่อประเมินความสามารถด้านทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์หลังจากที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบปกติกับวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน ด้วยชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
8. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สันด้วยชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์
9. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนและหลังจากเรียนผ่านไปแล้ว 2 สัปดาห์ โดยใช้วิธีการสอนแบบปกติกับวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน ด้วยชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์

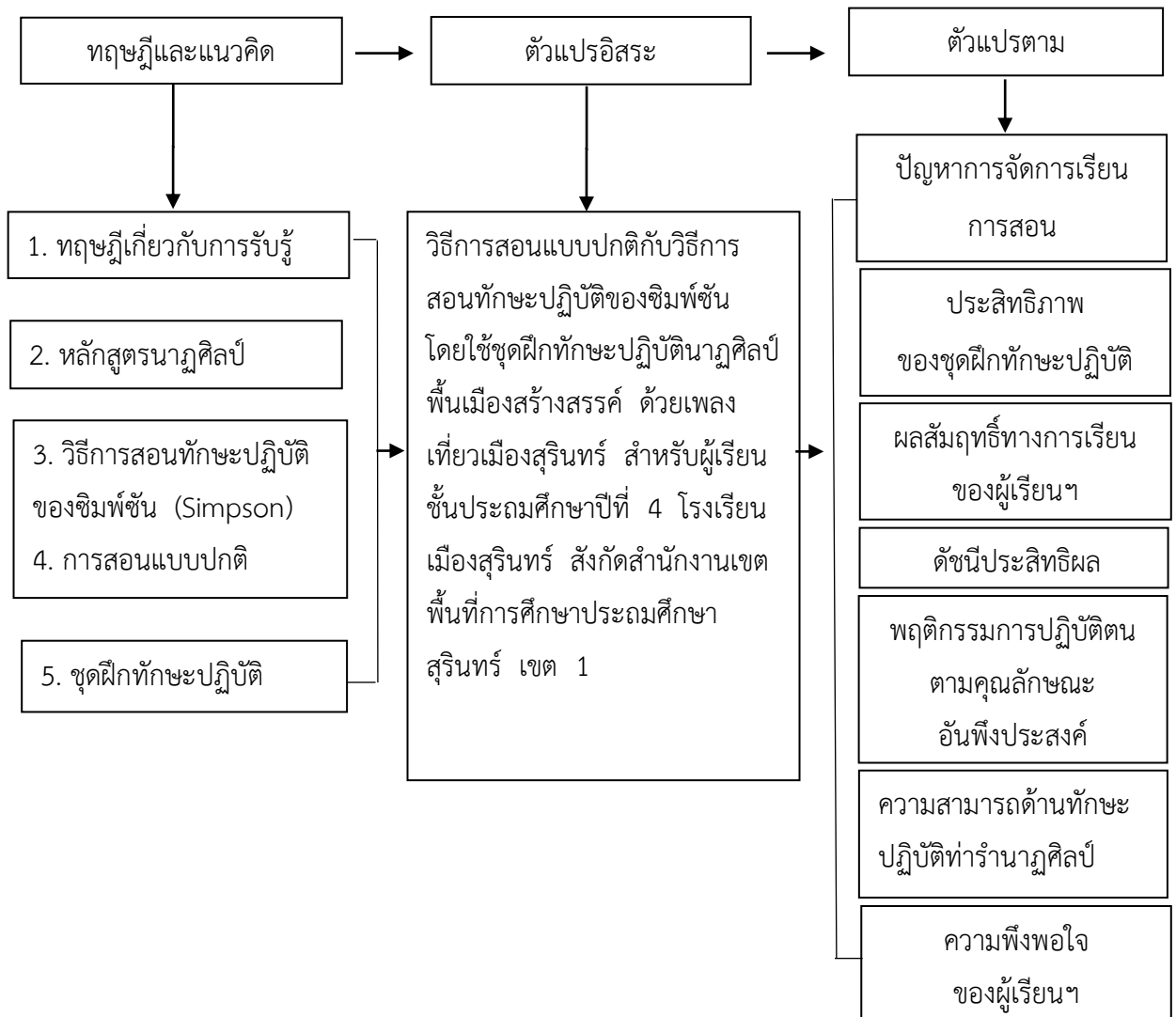
สมมติฐานการวิจัย

การเปรียบเทียบวิธีการสอนแบบปกติกับวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) โดยใช้ชุดฝึกทักษะนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานการวิจัยดังนี้

1. ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปัญหาอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ โดยวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติกับวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) โดยใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ มีความแตกต่างกัน
4. วิธีการสอนแบบปกติกับวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) โดยใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ มีความแตกต่างกัน
5. ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน โดยใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าระดับสูงตั้งแต่ .50 ขึ้นไป
6. ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับดีเยี่ยม
7. ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ความสามารถด้านทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ หลังจากการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบปกติกับวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน ด้วยชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ มีทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์อยู่ในระดับดี
8. ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สันด้วยชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
9. ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบปกติกับวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน ด้วยชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ความสามารถด้านทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ หลังเรียนและหลังจากเรียนผ่านไปแล้ว 2 สัปดาห์แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การเปรียบเทียบวิธีการสอนแบบปกติกับวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน(Simpson)โดยใช้ชุดฝึกทักษะนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเกี่ยวเมืองสุรินทร์กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

การเปรียบเทียบวิธีการสอนแบบปกติกับวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) โดยใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเกี่ยวเมืองสุรินทร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ชั้นการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากรได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 9 ห้องเรียน 345 คน

1.1.2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 186 คนกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 43)

1.2 ตัวแปรการวิจัย

1.2.1 ตัวแปรอิสระได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.2.2 ตัวแปรตามได้แก่

1.2.2.1 ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.3. ขอบเขตเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่เรื่องเพลงเกี่ยวเมืองสุรินทร์ เนื้อหาประกอบด้วย

- 1) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทยและพื้นเมือง
- 2) นาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานใต้
- 3) ประวัติความเป็นมาเพลงเกี่ยวเมืองสุรินทร์
- 4) นาฏยศัพท์ทางนาฏศิลป์ไทยที่ควรรู้
- 5) ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทย
- 6) โฉมเมืองสุรินทร์เป็นถิ่นงามสม
- 7) ดินแดนแห่งอารยธรรมโบราณ
- 8) ละครการตาด้วยแหล่งท่องเที่ยว
- 9) เคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์

- 10) เพลินพิศไปงานช่างแพร์
- 11) แลชมฟ้าใหม่เนื้อดี
- 12) สุขซีซันเขาสวย
- 13) มากมายปราสาทเก่าแก่
- 14) สุขใจจริงแท้มาร้องรำกันตรึม
- 15) ดียิ่งนักได้มาเที่ยวเมืองสุรินทร์

1.4 ขอบเขตระยะเวลา ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 อยู่ระหว่าง เดือนธันวาคม 2559 – มีนาคม 2560

2. ขั้นการพัฒนาวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมพ์ซัน โดยใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัย กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

2.1 พัฒนาชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลง เที่ยวเมืองสุรินทร์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1.1 ประชากรได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 358 คน 9 ห้องเรียน

2.1.1.2 กลุ่มตัวอย่างขั้นการทดลองหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะฯ ประกอบด้วย

1) การทดลองแบบ 1 : 1 (One Group) จำนวน 3 คน คัดเลือกจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี จำนวน 1 คน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง จำนวน 1 คน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จำนวน 1 คน จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2

2) การทดลองแบบ 1 : 10 (Small Group) จำนวน 9 คน คัดเลือกจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี จำนวน 3 คน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง จำนวน 3 คน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จำนวน 3 คน จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/4

3) การทดลองแบบ 1 : 100 (Field Group) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/8 จำนวน 40 คนเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบยกกลุ่ม (Cluster Sampling)

2.1.2 ขอบเขตเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ เรื่องเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ เนื้อหาประกอบด้วย

- และพื้นเมือง
- สุรินทร์
- 2.1.2.1 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 1 เรื่องความเป็นมาของนาฏศิลป์ไทย
 - 2.1.2.2 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 2 เรื่องนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานใต้
 - 2.1.2.3 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 3 เรื่องประวัติความเป็นมาเพลงเกี่ยวเมือง
 - 2.1.2.4 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 4 เรื่องนาฏยศัพท์ทางนาฏศิลป์ไทยที่ควรรู้
 - 2.1.2.5 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 5 เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทย
 - 2.1.2.6 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 6 เรื่องไอ้เมืองสุรินทร์เป็นถิ่นงามสม
 - 2.1.2.7 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 7 เรื่องดินแดนแห่งอารยธรรมโบราณ
 - 2.1.2.8 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 8 เรื่องตระการตาด้วยแหล่งท่องเที่ยว
 - 2.1.2.9 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 9 เรื่องเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์
 - 2.1.2.10 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 10 เรื่องเพลินพิศไปงานช้างแพร์
 - 2.1.2.11 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 11 เรื่องแลชมผ้าไหมเนื้อดี
 - 2.1.2.12 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 12 เรื่องสุขขีขึ้นเขาสวาย
 - 2.1.2.13 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 13 เรื่องมากมายปราสาทเก่าแก่
 - 2.1.2.14 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 14 เรื่องสุขใจจริงแท้มาร้องรำกันตรึม
 - 2.1.2.15 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 15 เรื่องดียิ่งนักได้มาเที่ยวเมืองสุรินทร์

2.1.3 ขอบเขตระยะเวลา ผู้วิจัยได้ทดลองใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมือง สร้างสรรค์ด้วยเพลงเกี่ยวเมืองสุรินทร์ สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 อยู่ระหว่าง วันที่ 16 เดือนพฤษภาคม 2560 – วันที่ 30 เดือนกันยายน 2560

3. ชั้นศึกษาประสิทธิภาพและผลการใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 358 คน 9 ห้องเรียน (วิชาการโรงเรียนเมืองสุรินทร์, 2559 : 54)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเมืองสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบยกกลุ่ม (Cluster Sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน 82 คน จำแนกเป็นห้องเรียน 4/3 จำนวน 40 คน ใช้วิธีการสอนแบบปกติ ห้องเรียน 4/6

จำนวน 42 คน ใช้วิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สันโดยใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์

3.2 ตัวแปรการวิจัย

3.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการสอน

3.2.1.1 วิธีการสอนแบบปกติ)

3.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1.2 วิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson)

3.2.2.1 ประสิทธิภาพของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติและวิธีการสอนแบบทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) โดยใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์

3.2.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติและวิธีการสอนแบบทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) โดยใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์

3.2.2.3 ดัชนีประสิทธิผลของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติและวิธีการสอนแบบทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) โดยใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์

3.2.2.4 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) โดยใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์

3.2.2.5 ทักษะการปฏิบัติท่ารำของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) โดยใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์

3.2.2.6 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) โดยใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์

3.2.2.7 ความคงทนด้านทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบปกติกับวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) ด้วยชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ หลังเรียนและหลังจากเรียนผ่านไปแล้ว 2 สัปดาห์

3.3 ขอบเขตเนื้อหา คือ เรื่องเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ เนื้อหาประกอบด้วย

3.3.1 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 1 เรื่องความเป็นมาของนาฏศิลป์ไทยและพื้นเมือง

- 3.3.2 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 2 เรื่องนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานใต้
- 3.3.3 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 3 เพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ เรื่องประวัติความเป็นมา เพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์
- 3.3.4 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 4 เพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ เรื่องนาฏยศัพท์ ทางนาฏศิลป์ไทยที่ควรรู้
- 3.3.5 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 5 เพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ เรื่องภาษาท่า ทางนาฏศิลป์ไทย
- 3.3.6 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 6 เพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ เรื่องโอ้เมืองสุรินทร์เป็น ถิ่นงามสม
- 3.3.7 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 7 เพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ เรื่องดินแดน แห่งอารยธรรมโบราณ
- 3.3.8 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 8 เพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ เรื่องตระการตา ด้วยแหล่งท่องเที่ยว
- 3.3.9 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 9 เพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ เรื่องเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์
- 3.3.10 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 10 เพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ เรื่องเพลินพิศ ไปงานช้างแพร์
- 3.3.11 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 11 เพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ เรื่องแลชมผ้าไหม เนื้อดี
- 3.3.12 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 12 เพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ เรื่องสุขขีขึ้นเขาสวาย
- 3.3.13 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 13 เพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ เรื่องมากมายปราสาท เก่าแก่
- 3.3.14 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 14 เพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ เรื่องสุขใจจริงแท้ มาร้องรำกันตรึม
- 3.3.15 ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 15 เพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ เรื่องตียิ่งนักได้มาเที่ยว เมืองสุรินทร์

3.4. ขอบเขตระยะเวลา ผู้วิจัยได้ศึกษาการเปรียบเทียบวิธีการสอนแบบปกติกับวิธีการ สอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) โดยใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 อยู่ระหว่าง วันที่ 1 เดือนพฤศจิกายน 2560 – วันที่ 30 เดือน มีนาคม 2561

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดฝึกทักษะปฏิบัติ หมายถึง ชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการทางนาฏศิลป์พื้นเมือง ซึ่งมีทั้งหมด 15 ชุด ดังนี้

- ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 1 เรื่องความเป็นมาของนาฏศิลป์ไทยและพื้นเมือง
- ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 2 เรื่องนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานใต้
- ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 3 เรื่องประวัติความเป็นมาเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์
- ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 4 เรื่องนาฏยศัพท์ทางนาฏศิลป์ไทยที่ควรรู้
- ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 5 เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทย
- ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 6 เรื่องโอ้เมืองสุรินทร์เป็นถิ่นงามสม
- ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 7 เรื่องดินแดนแห่งอารยธรรมโบราณ
- ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 8 เรื่องตระการตาด้วยแหล่งท่องเที่ยว
- ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 9 เรื่องเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์
- ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 10 เรื่องเพลินพิศไปงานช้างแพร์
- ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 11 เรื่องแลชมผ้าไหมเนื้อดี
- ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 12 เรื่องสุขขีขึ้นเขาสวย
- ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 13 เรื่องมากมายปราสาทเก่าแก่
- ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 14 เรื่องสุขใจจริงแท้มาร้องรำกันตรึม
- ชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่ 15 เรื่องดียิ่งนักได้มาเที่ยวเมืองสุรินทร์

2. ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะ หมายถึง คุณภาพของชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากคะแนนกระบวนการเรียนรู้ และคะแนนจากการวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน เป็นระดับที่ผู้วิจัยพึงพอใจ ซึ่งกำหนดเกณฑ์ไว้ 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทุกคนได้คะแนนจากการทำชุดฝึกทักษะปฏิบัติทำยบทเรียนแต่ละเล่มซึ่งประกอบด้วยคะแนนก่อนเรียน-หลังเรียน คะแนนการปฏิบัติทำรำ คะแนนใบงานรวมทุกเล่มได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทุกคนได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

3. ดัชนีประสิทธิผลของชุดฝึกทักษะปฏิบัติ หมายถึง คะแนนที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ โดยเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนทดสอบหลังเรียนและคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุด กับคะแนนทดสอบก่อนเรียน

4. วิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) หมายถึง วิธีการสอนที่เน้นทักษะที่มีความเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวทางกายของผู้เรียน ซึ่งทักษะนี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน หากได้รับการฝึกฝนที่ดีแล้ว จะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญ และความคงทน โดยมีขั้นตอนในการฝึกดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ เป็นขั้นการให้ผู้เรียนรับรู้ในสิ่งที่จะทำโดยการให้ผู้เรียนสังเกตการณ์ทำงานนั้นอย่างตั้งใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม เป็นขั้นการปรับตัวให้พร้อมเพื่อการทำงานหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ โดยการปรับตัวให้พร้อมที่จะเคลื่อนไหวหรือแสดงทักษะนั้น ๆ และมีจิตใจและสภาวะอารมณ์ที่ดีต่อการที่จะทำหรือแสดงทักษะนั้น ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุมเป็นขั้นที่ให้โอกาสแก่ผู้เรียนในการตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้ ซึ่งอาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนเลียนแบบการกระทำ หรือการแสดงทักษะนั้นหรืออาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนลองผิดลองถูก จนกระทั่งสามารถตอบสนองได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำได้เอง เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติ และเกิดความเชื่อมั่นในการทำสิ่งนั้น ๆ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการกระทำนั้น ๆ จนผู้เรียนสามารถทำได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ เป็นไปโดยอัตโนมัติ และด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะหรือการปฏิบัติของตนให้ดียิ่งขึ้น และประยุกต์ใช้ทักษะที่ตนได้รับการพัฒนาในสถานการณ์ต่าง ๆ

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างชำนาญ และสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลายแล้ว ผู้ปฏิบัติจะเริ่มเกิดความคิดใหม่ ๆ ในการกระทำ หรือปรับการกระทำนั้นให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ

5. วิธีการสอนแบบปกติ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ โดยใช้ชุดฝึกทักษะนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ดำเนินไปตามกิจกรรมเสนอคำแนะนำ แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ คู่มือการสอนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งการสอนนี้ใช้วิธีบรรยาย อธิบาย สาธิต ปฏิบัติ และซักถาม ท้ายชั่วโมงให้ผู้เรียนทำใบงาน ฝึกทักษะปฏิบัติตามกระบวนการทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์หรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ตามความเหมาะสมการดำเนินการสอน

แต่ละคาบใช้วิธีหลาย ๆ อย่างควบคู่กันไปโดยพิจารณาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา
กองวิจัยทางการศึกษา (2536 : 22) โดยมีขั้นตอนดังนี้

5.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน โดยครูจะทบทวนบทเรียนที่เรียนไปแล้วให้นักเรียนก่อน
จะเริ่มเรียนเรื่องใหม่ด้วยการใช้คำถามให้นักเรียนได้ตอบ

5.2 ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยครูจะเริ่มอธิบายถึงบทเรียนที่นักเรียน
จะต้องเรียน โดยการใช้การอธิบายและยกตัวอย่างและสาธิตประกอบ

5.3 ขั้นสรุป โดยครูและนักเรียน สรุปบทเรียนทั้งหมดที่นักเรียนได้เรียน
ไปและครูซักถามนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น

6. นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ เพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ หมายถึง การแสดงนาฏศิลป์
ที่สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ โดยศึกษา ค้นคว้า จากข้อมูลประวัติจังหวัดสุรินทร์ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์
โบราณคดี โบราณสถานและแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสุรินทร์ ที่มีความสมบูรณ์ทางด้านธรรมชาติ
เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมความหลากหลายทางด้านเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น ดังคำขวัญที่ว่า
สุรินทร์ถิ่นช้างใหญ่ ผ้าไหมงาม ประคำ สวย ร่ำรวยปราสาท ผักกาดหวาน ข้าวสารหอม
งามพร้อมวัฒนธรรม ผู้ประพันธ์เนื้อร้อง คือนางอุไรวรรณ เจือจันทร์ ทำนองกันตรึมมาแล้ว
ผู้ขับร้องเพลงคือ นางสาวม ดีสม (น้ำผึ้ง เมืองสุรินทร์) ศิลปินพื้นบ้าน ซึ่งแบ่งเป็น 3 หน่วย
15 เรื่อง ดังนี้

หน่วยที่ 1 การแสดงนาฏศิลป์ไทย

- เรื่องความเป็นมาของนาฏศิลป์ไทยและพื้นเมือง
- เรื่องนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานใต้
- เรื่องประวัติความเป็นมาเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์

หน่วยที่ 2 พื้นฐานทางนาฏศิลป์ที่ควรรู้

- เรื่องนาฏยศัพท์ทางนาฏศิลป์ไทยที่ควรรู้
- เรื่องภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทย

หน่วยที่ 3 การแสดงพื้นเมือง

- เรื่องโอ้เมืองสุรินทร์เป็นถิ่นงามสม
- เรื่องดินแดนแห่งอารยธรรมโบราณ
- เรื่องตระการตาด้วยแหล่งท่องเที่ยว
- เรื่องเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์
- เรื่องเพลินพิศไปงานช้างแพร์
- เรื่องแลชมผ้าไหมเนื้อดี
- เรื่องสุขขีขึ้นเขาสวย

- เรื่องมากมายปราสาทเก่าแก่
- เรื่องสุขใจจริงแท้มาร้องรำกันตรึม
- เรื่องดียิ่งนักได้มาเที่ยวเมืองสุรินทร์

7. ผู้เรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองสุรินทร์
ปีการศึกษา 2560 จำนวน 358 คน

8. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังจากการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติกับวิธีการสอนทักษะปฏิบัติ
ของซิมป์สัน (Simpson) โดยใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลง
เที่ยวเมืองสุรินทร์ ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน

9. แบบประเมินความพึงพอใจ หมายถึง แบบประเมินเพื่อวัดความรู้สึกพึงพอใจ
หรือทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์พื้นเมือง
สร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ หลังจากการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติกับวิธีการสอนทักษะ
ปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) จำนวน 15 ข้อ 5 ระดับคะแนนจะกำหนดไว้ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การเปรียบเทียบวิธีการสอนแบบปกติกับวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson)
โดยใช้ชุดฝึกทักษะนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4 การวิจัยครั้งนี้จะมีประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนได้รับทราบปัญหาด้านทักษะปฏิบัติทำรำนานาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์
ของผู้เรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. โรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้ชุดฝึกทักษะปฏิบัติทำรำนานาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ด้วยเพลงเที่ยวเมืองสุรินทร์ ไปใช้พัฒนาความสามารถด้านทักษะปฏิบัติ
ทำรำนานาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ กับทุกระดับชั้น

3. เป็นแนวทางสำหรับครูบุคลากรในโรงเรียนเมืองสุรินทร์ ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยไปศึกษาทบทวนและดำเนินการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและระดับชั้นของผู้เรียน ก่อนที่จะนำไปใช้เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. เป็นแนวทางสำหรับผู้เรียนนำชุดฝึกทักษะนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ไปประยุกต์ ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของตนเองได้

5. ได้เผยแพร่ผลการวิจัยต่อสาธารณชน โดยการนำเอกสารไปตีพิมพ์วารสารผลงาน ทางวิชาการ ณ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เผยแพร่สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11 จังหวัดสกลนครเผยแพร่ผลงานทางวิชาการผ่าน E-office ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำนวน 294 โรงเรียน เผยแพร่ไปยังวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด ลงเว็บไซต์ของโรงเรียนเมืองสุรินทร์ตลอดจนลง Youtube และได้รับเชิญให้ไปแสดงในงานช้าง ประจำปี ร่วมแสดงงานวันเด็กปี 2560 เพื่อให้ผู้สนใจนำผลการวิจัย ไปใช้ประโยชน์ในการจัด การเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์

6. สื่อนวัตกรรมและงานวิจัยได้นำเสนอผลงานเพื่อขอร่วมประกวดรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ได้รับรางวัลเหรียญทองระดับชาติ ประเภทวิชาการยอดเยี่ยม ระดับประถมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ในกิจกรรมการประกวดครูผู้สอน ยอดเยี่ยม